

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

פב.

עין משפט
נר מצוה

קבא א מיי פ"ב מהל' סבורים הלכה אי סמג עשין קל"ט: קבא ב מיי פ"ב מהל' מפלה הלכה א סמג עשין כה טו"ש"ע א"ח סי' רנ"ג טפ"א א וסי' קלה טפ"ג א: קבא ג מיי שם סמג סס: קבא ד סמג עשין כה טו"ש"ע א וסי' קלה טפ"ג א: קבא ה מיי פ"ב מהל' שבת הלכה א סמג שם טו"ש"ע א"ח סי' רנ"ב: קבא ו מיי פ"ב מהל' אשוחת הלכה א סמג לאון פ"א טו"ש"ע א"ה"ע סי' עו טפ"ג ב וטו"ש"ע א"ח סי' רמ טפ"ג א: קבא ז מיי פ"ב מהל' הלכה א סמג עשין ע"ה: קבא ח מיי פ"ב מהל' מקואות הלכה טו סמג לאון ק"א טו"ש"ע י"ד סי' קט"ט טפ"ג א: קבא ט מיי שם פ"א הלכה יב סמג עשין רמח טו"ש"ע י"ד סי' קלה טפ"ג א: קבא י מיי פ"ב מהל' הלכה א סמג עשין טו טו"ש"ע שם טפ"ג א: ע"ה:

מוסר רש"י
הנוטה. שפר, לתוך שדה חפרו (ב"ב כו). שעל מנת כן הנחיל יהושע. המנה עמיהם של יקפידו על קד (שם). מע"ש ושיעור. שהיה לל מענוג וציבתה והנחת הגוף (כתובות סב). ע"ה:

הנוטה. שפר, לתוך שדה חפרו (ב"ב כו). שעל מנת כן הנחיל יהושע. המנה עמיהם של יקפידו על קד (שם). מע"ש ושיעור. שהיה לל מענוג וציבתה והנחת הגוף (כתובות סב). ע"ה:

כיון דלוקמה כשעקל בית הדז כרוך עליה שיכול להליל ע"י הדחק ונראה לר"י דהיה ללקמן שבעל היין שפך את יינו מדעתו שיכול לומר זעל הדגש למה שפכת אני הייתי דוחק ומניל אכל הכא מיירי זכא זעל הדגש לשפוך את היין שנתאי ז"ד הוא שאין זעל היין יכול לעכב אלא שופך יינו של חזירו זע"כ שחזירו אלא שנחתו לו דמי יינו ממוך דזכשו והשתא הוי כעין ההיא דנחיל של דבורים שקל"ו זע"כ להליל נחילו וכעין זה נמי ההיא דפשתן והאי דמשני כיחוליה לא קאמר משום דמסתמא כי היכי דפליגי צהיה דנחיל כדתנן לקמן בפרק בתרא (דף ק"ד). פליגי נמי בנחירייה דלד טעמיה הוא: **כ"ד** ש"א י"אנו ג' ימים בלא תורה. וא"ת מ"ש שתיקנו שני וחמישי וי"ל משום דלמך במדרש"א משה רבינו ע"ה עלה בחמישי לקבל לוחות האחרונות וירד בשני ונתרצה לו המקום ולפי שהיה עמ רצון צוהמה עליה וירידה קבעו בשני וחמישי ולכן נמי נהגו להתענות צב' ויה' ואף ע"פ שז"ל דהשכמה דכתיב (שמות לד) ועלית בצקר שדומה שכל העליות היו בצקר ולא צלילה ולא תמלא כ"ח מ' יום חסירים לילה אחד אין להקפיד כצק ולפי סדר עולם נמי כן הוא דתיא' בסדר עולם נמצא ענה צו' בסיין וירד צ"י"ו בתמזא ושבר הלוחות וצ"ח בתמזא עלה וצקש רחמים עליהם שנאמר ואתנפל לפני ה' יום וגו' וצ"כ"ט זכא נתרצה המקום וירד משה לפסול הלוחות ועשה עוד מ' יום מל' זכא עד י' צתשי ונתרצה המקום וירד משה צ"י בנשיי והלוחות צ"ד צוהמו יום נתרצה המקום לישראל שנאמר ויאמר ה' סלתמי דצדך לפיכך סליחה וכפרה הוא לדורות נמצא דמ' יום אחרונים חסירים לילה שהי צ"ס ל' זכא עלה בהשכמה וירד צ"ס הכפורים אם לא תאמר דעברו לאלול והא דכתיב צפרשת עקב ואנכי עמדתי צבר כימים הראשונים שכן מ' יום ומ' לילה הכי קאמר כימים הראשונים ולא כלילות דאחרונות היו חסירים לילה אחד ואף על גב דאיצטריך כימים לומר מה הראשונים צר'ון אף האחרונים צר'ון אכל האמצעיים צבעם הו"מ לניכתב כראשונים וכתב כימים לומר כימים ולא כלילות ואי להך דרשה לחודא אחא ה"ל למיכתב ואנכי עמדתי צבר מ' יום ותו לא וא"ת ובסוף כי תשא כתיב ויהי שם עס ה' מ' יום ומ' לילה וכלוחות אחרונות כתיב וי"ל דאימים שהתנפל קאי ולפי שאלא מנשה דלולי אכפרה צעד חטאתכם כמה עמד משה בתפלה מפרש לה הכא והא דכתיב צתה הכי וכתוב על הלוחות היינו צתה צתה מ' יום ומ' לילה דלוחות אחרונים היו חסירים לילה וא"ת צשלמא לר' יוסי דלמך צצבת פרק רבי עקיבא (דף ק"ו: א) דסיון דהיה שחא הוה צצבת צצבת ניחא דעלה צב' לפי חשבון דלמך מלא וחד חסר דיוס ל' זכא יוס ה' הוה אכל לרצנן דלמרי דצ"ס צ' הוה ר"ח סיון נמצא יוס ל' זכא צ"ס ו' אס לא נאמר לרצנן צ"י"ו בתמזא שרף את העגל ודן החוטאים וצו צ"ס עלה וצ"ס צ"ח זכא יוד בהשכמה ופסל לוחות וצ"כ"ט זכא שהיה יוס ה' עלה או נאמר שצ"ט זכא יוד וצו צ"ס עלה ונאמר שהיה אצ חסר כדי שיצא יוס הירידה צ"וה"כ כדלמך ביט נחליון (צ"ב דף ק"א). שצו ניתנו לוחות אחרונות אכל לפי מדרש תנחומא"א שאומר דצ"י"ו בתמזא יוד וצ"י"ח צו שרף את העגל ודן את החוטאים וצ"י"ט עלה ונמצא יוס על"ה שן מ' אחרונים (ה) צהא צאלול לא יצא צה' לא לרצנן ולא לר' יוסי וגם לא תמלא ירידה צ"ס דיוס הכפורים אם לא נאמר דעברו לאלול: [וע"ה סוף פט. ד' ארבעה עשר ודנין בב' ובה]. וא"ת והלא קודם תקנת עזרא היו צ"ס קצועין בכל יום כדלמך בכתובות (דף ג. וס"ט) א"כ מה תיקן עזרא וי תיקן שלא יהו קצועין אלא אצ' וזה' ואומר ר"ת שלא היו קצועין תחילה בכל יום אלא בעיר אחת והוא תיקן בכל עיר ועיר צב' וצה':

והא כי אסא וכו'. ומתניתא הויא מיוצתא דקמני עשרה ותו לא ור' יוחנן אמורא הוה וקשיא ליה מתניתא: **רבי יהושע בן לוי.** אמרינהו ולא מתניתא דרבי יהושע בן לוי אמורא הוה ורבי יוחנן פליג עליה: **ומכנסים.** בגדיהם לכבוד שבת: **ואוכלים שום.** לקמן **מפרש טעמא: ושהא אשה משכמת.** צ"ס שהא לר"ה לאפות ואופה שחרית דמפרש שהא פת מליה לעני המוזר: **סינר.** דוגמת מכנסים קטנים: **האשה חופפת.** במסרק צ"ס טבילתה משום חליה. לקמן פרין הא דאורייתא היא: **רוכלין.** מציילים צמנים לעניים להתקטט צה: **מחויין צעירות.** ולא יוכלו צני העיירות לעכב פליטה: **משום יושבי קרנות.** יושבי חיות כל ימות החול עוסקין בצחורה ואין קורין צשני ובחמישי תקון בגימיהו קריאה ימירה: **רשומות.** מקראות: **עשרה בטלנין.** צני אדם שכירים בטלנין ממלאכתן לעסוק בצרכי ציצור (א) ולצא קודמין לציט הכנסת כדי שיהיו מציין עשרה לעמ התפלה ומתפרנסים משל צבור: **משום עונה.** שזמזות עונה צלילה צבת כדכ"ב יהודה והשום מרצה את הזרע כלקמן: **משחין.** מחמם את הגוף: **מכניס אס האהבה.** מתוך שמשמה את הלצ: **משום צניעותא.** להתרחק מן העצירה: **צצרו צמים.** משמע שיגע צצרו למים: **דמאוס.** מולוכך: חפיהה

(א) צ"ב כ"ב: (ב) צרכות כ"ב; (ג) לעל"ת. ע"ה: (ד) ומנילה א"ל. (ה) מנוצת סב: (ו) ע"ש. (ז) עיון ד: (ח) סוכה ו. (ט) ע"ה. (י) מדרש תנחומא בפרק ר"ה המטיר על מצוס כ"ב הרוקח ויכן מתמזמה צוצר. (כ) נ"פ תשא ע"ש הע"ה. (ק) ד"ה צבת. (ל) ג"י כ"ש"ל ר"ח (מ) ד"ה א"ס.

תורה אור השלם

1. ויטע משה את ישראלי מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מציאו מים: שמו"ת טו כב 2. הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו בקף לכו שרבו ואכלו ולכו שברו בלוא בקף ובלוא מחיור ון וקול: שיעורו נה 3. ויהי בעץ שחולו לא פלגי מים אשר פרו יתן בעתו ועליו לא יבול וכל אשר יעשה יעלית: תהלים א ג 4. ויהי ביום השביעי יצאו את כל שערו את ראשו ואת יקבו ואת בנת עינו ואת כל שערו יצאו וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וקרא יד ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' צלל מורה מיד נללו: (ב) רש"י ד"ה עשרה וכו' צצרכי צבור וקודמין לציט צמנים: (ג) תוס' ד"ה ל"ה לית הכנסת: (ד) תוס' ד"ה ל"ה וכו' פ"ר עקיבא דר"ח סיון דהיה: (ה) בא"ר מ' אחרונים באחד צאלול:

רבינו חננאל

ואסיקנה כי דבירי ר' יהושע בן לוי הן הוהו דאמ' עשרה תנאין הנתנו יהושע ויש חכמי אמ' שמוסיפין עשר תקנות תיקן עזרא. שקורין במנחה בשבת משום יושבי קרנות. שיקראו בתורה ולא יתעסקו בדברים בטלנין. ושיהו קורין בשני ובחמישי, כי הנביאים הראשונים ראו שלא יתירו ישראל שלשה ימים בלא תורה, ותיקן שיהו קורין בשני ובחמישי תלתה גברי תלתה פסוקין כנגד כהנים ליום וישא"ל, אחא עזרא ותיקן תלתה גברי עשרה פסוקין כנגד עשרה בטלנין. ושיהו בתי דינין וישבין לדון בכל שני וחמישי, ושיבין רביה דאתו למיקרי בספיא. ושיהו אוכלין שום צברב שבת. משום עונה. ומכבסין בחמישי, מפני כבוד השבת. ושהא אשה משכמת ואופה, כדי שהא פת מצויה לעניים. (ושאת) [וישאתה] אשה חוגרת בסניר. משום צניעותא. ומדאורייתא לעיוני בשערה דלמא קטיר או במידי דחייין.